

## บทที่ 1

### บทนำ

#### 1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้ความสำคัญกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ โดยคาดหวังเพื่อให้นักเรียน (1) สร้างและนำเสนอผลงานศิลปะ โดยเลือกและประยุกต์ทัศนธาตุ องค์ประกอบคนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ และทักษะพื้นฐานให้ได้ผลตามที่ต้องการ ตลอดจนสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจผลงานของตนเองได้ (2) มีความรู้ในด้านการจัดทัศนธาตุ องค์ประกอบคนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ เพื่อช่วยให้งานศิลปะสามารถสื่อความคิดและความรู้สึกได้ และอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจในความสวยงาม และความไพเราะของศิลปะได้ (3) สามารถบรรยายและอธิบายศิลปะสาขาต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยเปรียบเทียบผลงานศิลปะจากยุคสมัย วัฒนธรรมต่าง ๆ และให้ความสำคัญในเรื่อง บริบททางวัฒนธรรม (4) นำความรู้ทางศิลปะที่ตนถนัดและสนใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น ๆ (5) ให้ความสำคัญของการสร้างสรรค์งานศิลปะ เชื่อมมัน ภาคภูมิใจในการแสดงออก รับผิดชอบมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น และ (6) มีความซาบซึ้งและเห็นคุณค่าของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รักและหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล (กรมวิชาการ 2544: 6)

##### 1.1 สภาพที่พึงประสงค์

ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ได้กำหนดเป็นสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2544: 3) โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านทัศนศิลป์ (2) เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ (3) เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการวาดภาพด้วยการใช้ปากกาและดินสอ สร้างสรรค์งานจิตรกรรม งานปั้น งานแกะสลัก และงานประดิษฐ์จากเศษวัสดุ

สภาพที่พึงประสงค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประกอบด้วย (1) ด้านวิธีการเรียนการสอน (2) ด้านรูปแบบการสอน (3) ด้านสื่อการเรียนการสอน และ (4) ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน

**ประการแรก สภาพที่พึงประสงค์ด้านวิธีการเรียนการสอน** การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กำหนดวิธีการเรียนการสอน ดังนี้ (1) วิธีสอนแบบฝึกปฏิบัติการ เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงภายใต้สถานการณ์ที่ครูกำหนดไว้ โดยนักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนด้วยตนเองหรือปฏิบัติเป็นกลุ่ม การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีโอกาสพบปัญหา และ รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง (นวลจิตต์ เชาวศิริพิชญ์ 2544: 208-212) และ (2) วิธีการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม เน้นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันทำให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน และเป็นการส่งเสริมให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสนใจและความถนัด (อาภรณ์ ใจเที่ยง 2540: 108)

**ประการที่สอง สภาพที่พึงประสงค์ด้านรูปแบบการเรียนการสอน** ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ได้แก่ (1) การเรียนกับครู (Teacher Directed Learning - TDL) คือ ครูเป็นผู้วางแผนกิจกรรมการเรียน สื่อประกอบการเรียน แนะนำกิจกรรมการเรียนให้กับนักเรียน ดูแลช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มได้บรรลุวัตถุประสงค์ รับฟังการรายงานและตรวจสอบผลงานของนักเรียน (2) การเรียนกับเพื่อน (Peer Directed Learning - PDL) คือ นักเรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนเพื่อสร้างชิ้นงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยกันเสาะแสวงหาความรู้ ร่วมรับผิดชอบงาน แก้ไขปัญหา และประเมินชิ้นงานที่สร้างเสร็จ และ (3) การเรียนด้วยตนเอง (Self-Directed Learning - SDL) นักเรียนกำกับการเรียนเองด้วยการศึกษาเนื้อหาสาระจากบทเรียน และมัลติมีเดีย เป็นความรู้พื้นฐานที่นำมาวางแผนการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน และใช้ทบทวนเมื่อเข้าสู่กิจกรรมกลุ่ม (ชัยรงค์ พรหมวงศ์ 2545: 30)

**ประการที่สาม สภาพที่พึงประสงค์ด้านสื่อการเรียนการสอน** สื่อที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้แก่ (1) สื่อสิ่งพิมพ์ เป็น สื่อที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่เรียน ช่วยให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเนื้อหาเมื่อต้องการ (ชัยรงค์ พรหมวงศ์ 2540: 40) (2) มัลติมีเดีย เป็น สื่อที่เสนอภาพและเสียงช่วยเสริมการเรียนรู้เสนอสาระเหมือนกับสภาพจริง ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจอย่างรวดเร็ว (กรมวิชาการ 2544: 17) และ (3) ภาพนิ่ง เป็นสื่อที่ช่วยจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจ ส่งผลต่อการเรียนรู้ ดูแลเข้าใจสิ่งที่กำหนดให้ทำ และช่วยประหยัดเวลาในการเรียนรู้ได้อย่างมาก (สมเชาว์ เนตรประเสริฐ 2540: 30-31)

**ประการที่สี่ สภาพที่พึงประสงค์ด้านสภาพแวดล้อม** องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลให้การจัดการเรียน เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ที่พึงประสงค์ ควรจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ดังนี้ (1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เกี่ยวกับองค์ประกอบพื้นฐานในการเรียน ได้แก่ ห้องเรียนและ

ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ ประกอบด้วย มุมวิชาการเพื่อเป็นแหล่งความรู้ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมุมผลงาน เพื่อแสดงผลงานของนักเรียน (2) สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ โดยคำนึงถึงตัวครู ได้แก่ บุคลิกภาพและอารมณ์ที่ดีของครู การเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน มีการกล่าวคำชมเชยหรือแสดงความยินดีเมื่อนักเรียนทำงานได้สำเร็จหรือตอบคำถามได้ถูก เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนในการทำงานหรือการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ นำความภาคภูมิใจให้นักเรียน และเป็นการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ (3) สภาพแวดล้อมทางสังคมภาพ โดยการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม คือ ให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความรู้ทั้งกับนักเรียนด้วยกันและกับครู (ชัยขงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2544: 29)

**1.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน** จากรายงานการวิจัยของ ธนพัทธ์ ธรรมเจริญพงศ์ (2548: 30-35) เรื่อง สภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีวัตถุประสงค์การวิจัย (1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนของครูต่อ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และ (2) เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอนของครูต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 36 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจับสลาก และได้รับแบบสอบถามส่งกลับมา 20 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72 และ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามปลายเปิดแบบมาตราประมาณค่า ปรากฏผลการวิจัยที่เป็นสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนของครู มีดังนี้

### **1.2.1 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนในด้านวิธีการเรียนการสอน**

**ปัจจุบัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ** พบว่า (1) ครูผู้สอนใช้วิธีการเรียนการสอนแบบบรรยาย มากที่สุดร้อยละ 60 (2) วิธีการเรียนการสอนแบบฝึกปฏิบัติ รองลงมา ร้อยละ 30 และ (3) การเรียนการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม น้อยที่สุด ร้อยละ 10

### **1.2.2 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูในด้านรูปแบบการเรียนการสอนปัจจุบัน**

**กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ** พบว่า (1) รูปแบบการเรียนการสอนโดยครูเป็นแหล่งความรู้หลักมากที่สุด ร้อยละ 60 (2) นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเอง รองลงมา ร้อยละ 35 และ (3) นักเรียนเรียนจากเพื่อนน้อยที่สุด ร้อยละ 5

### **1.2.3 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูในด้านสื่อการเรียนการสอนปัจจุบัน กลุ่ม**

**สาระการเรียนรู้ศิลปะ** พบว่า (1) ครูใช้สื่อสิ่งพิมพ์ มากที่สุด ร้อยละ 79 (2) ใช้ภาพนิ่ง รองลงมา ร้อยละ 13.59 และ (3) ใช้มัลติมีเดีย น้อยที่สุด ร้อยละ 7.41

### 1.2.4 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูด้านการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน

การสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ พบว่า (1) ครูเป็นผู้วางแผนกิจกรรมการเรียน สื่อประกอบการเรียน และ แนะนำกิจกรรมการเรียนให้กับนักเรียน มากที่สุดร้อยละ 69 (2) สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน รองลงมา ร้อยละ 15 (3) ครูมีการกล่าวคำชมเชยนักเรียน รองลงมา ร้อยละ 10.25 และ (4) นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน รองลงมา ร้อยละ 5.75

## 1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

จากการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (ธนพัต ธรรมเจริญพงศ์ 2548: 30-35) ผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

### 1.3.1 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาด้านวิธีการเรียนการสอน

พบว่า (1) ครูยังขาดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม มากที่สุด ร้อยละ 75 และ (2) ขาดการสอนแบบฝึกปฏิบัติการ รองลงมา ร้อยละ 25

### 1.3.2 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาด้านรูปแบบการเรียนการสอน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ พบว่า นักเรียนยังขาดการเรียนจากเพื่อน มากที่สุดร้อยละ 62 และ นักเรียนยังขาดการเรียนด้วยตนเอง รองลงมา ร้อยละ 38

### 1.3.4 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาด้านสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน

พบว่า (1) ขาดการใช้วัสดุมีเดียในการเรียนการสอน มากที่สุด ร้อยละ 64.25 และ (2) ขาดการใช้ภาพนิ่งในการเรียนการสอน รองลงมา ร้อยละ 35.75

### 1.3.5 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อม

ในการเรียนการสอน พบว่า (1) นักเรียนไม่มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน มากที่สุด ร้อยละ 54.55 (2) ขาดการกล่าวคำชมเชยแก่นักเรียน รองลงมา ร้อยละ 25 และ (3) สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน รองลงมา ร้อยละ 20

## 1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี ได้มีความพยายามในการแก้ปัญหาในการเรียนการสอน สาระทัศนศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยขอกกล่าวถึงใน 2 เรื่อง คือ (1) การแก้ปัญหาในหน่วยงาน และ (2) การแก้ปัญหาในด้านการวิจัย

#### 1.4.1 การแก้ปัญหาในหน่วยงาน ได้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครู ดังนี้

1) จัดอบรม เรื่อง การเขียนแผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยจัดอบรม ได้ทำการจัดอบรมในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ผลการอบรมปรากฏว่าไม่สามารถบรรลุประสงค์ในการแก้ปัญหาได้ เนื่องจากครูผู้สอนยังยึดรูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ อยู่

2) จัดอบรม เรื่อง สื่อการสอนการใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 เป็นการอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้ในด้านการสร้างสื่อสำหรับการเรียนการสอน โดยจัดอบรมในช่วงปิดภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2549 แต่การอบรมดังกล่าวยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากครูผู้สอนส่วนใหญ่เมื่ออบรมไปแล้วไม่ได้นำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

3) จัดอบรม เรื่อง วิธีการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม โดยจัดอบรมในช่วงปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 เพื่อให้ครูมีความรู้ด้านวิธีการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม แต่การอบรมดังกล่าวยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากครูนำวิธีการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมไปใช้แต่ยังยึดติดวิธีการสอนแบบบรรยายอยู่

#### 1.4.2 การแก้ปัญหาในด้านการวิจัย มีงานวิจัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะใน

ปีพุทธศักราช 2546 – 2548 ดังนี้ ปรียญา พลอาสา (2546) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง องค์ประกอบทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้เป็นกลุ่มแบบ TAI พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

ชัยสิทธิ์ มังคะวัฒน์ (2548) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง หลักการเขียนภาพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ เรื่อง หลักการเขียนภาพ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.11 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ในระดับพึงพอใจมาก

ณัฏฐา เชิงสะอาด (2548) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 80/80 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ในระดับพึงพอใจมาก

## 1.5 แนวทางในการแก้ปัญหา

จากความพยายามในการแก้ปัญหาที่มีการแก้ปัญหาคือการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการพัฒนาลือในรูปของบทเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะมีการพัฒนาการสอนแบบอิงประสบการณ์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ทั้งนี้เพราะลักษณะเนื้อหาของวิชาศิลปะมุ่งเน้นให้นักเรียนทำได้ คุณลักษณะของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เน้นให้นักเรียนทำได้มากกว่าให้ความรู้ ใช้วิธีการเผชิญประสบการณ์หลากหลายวิธี คือ กลุ่มกิจกรรม และฝึกปฏิบัติ มีรูปแบบการเผชิญประสบการณ์ทั้ง 3 รูปแบบ คือ การเรียนกับครู การเรียนกับเพื่อน และการเรียนด้วยตนเอง และที่สำคัญชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์นี้อยู่ในรูปสื่อประสม นำเสนอด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อภาพและเสียง ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ คือ มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยจัดห้องเรียนเป็นกลุ่ม และการเรียนด้วยตนเอง และมุมที่เป็นแหล่งความรู้ต่าง ๆ

ผู้วิจัยจึงพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านกระบวนการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอน เพื่อแก้ปัญหาคือการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

## 2. วัตถุประสงค์การวิจัย

### 2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียง

### 2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75 / 75

2.2.2 เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

2.2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

### 3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออก มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

3.2 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

### 4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550

4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี จำนวน 39 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง

4.3 เนื้อหาสาระที่ใช้ในการผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เป็นเนื้อหาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ครอบคลุม หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ หน่วยประสบการณ์ ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ หน่วยประสบการณ์ ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ (2) แบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

4.5 ระยะเวลาที่ดำเนินการทดลอง พฤษภาคม 2550 ถึง สิงหาคม พุทธศักราช 2550

## 5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การสอนแบบอิงประสบการณ์ หมายถึง การเรียนการสอนที่กำหนดประสบการณ์ที่คาดหวังให้นักเรียน เฝินิจ ผจญ และผัดัง ประสบการณ์ด้วยการให้นักเรียนหาความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระสำหรับประกอบการกิจและงาน จากแหล่งวิทยาการที่จัดเตรียมไว้เพื่อให้ได้ประสบการณ์ที่กำหนดให้

5.2 ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ หมายถึง ชุดสื่อประสมที่จัดเตรียมไว้สำหรับกำหนดแนวทางการเฟินิจประสบการณ์ เพื่อให้นักเรียนได้ทราบประสบการณ์หลักประสบการณ์รอง การกิจ งาน และรายละเอียดขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนเฟินิจประสบการณ์ โดยใช้แหล่งความรู้ ได้แก่ ประมวลสาระ มัลติมีเดีย จากบริบทที่เตรียมไว้ ได้แก่ มุมวิชาการ มุมวัสดุอุปกรณ์ และมุมผลงาน เพื่อให้การเฟินิจประสบการณ์ประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ของการสอนแบบอิงประสบการณ์ประกอบด้วย 3 หน่วยประสบการณ์ ได้แก่ หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ หน่วยประสบการณ์ ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

5.3 เกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ 75/75 หมายถึง คุณภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ที่ได้จาก “กระบวนการ” และ “ผลลัพธ์” มีค่าร้อยละ 75 ค่าร้อยละ 75 ตัวแรก คือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ ( $E_1$ ) คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัด และค่าร้อยละ 75 ตัวหลัง คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ( $E_2$ ) คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเฟินิจประสบการณ์ เกณฑ์ประสิทธิภาพที่ยอมรับต้องไม่เกิน  $\pm 2.5$  เปอร์เซ็นต์ของเกณฑ์ที่กำหนด

5.5 ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากการแบบทดสอบก่อนเฟินิจประสบการณ์และแบบทดสอบหลังเฟินิจประสบการณ์ ระดับพุทธิพิสัยและทักษะพิสัย

5.6 ความคิดเห็นของนักเรียน หมายถึง การแสดงความเห็นของนักเรียนในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ วิธีการเฟินิจประสบการณ์ สื่อที่ใช้ และประโยชน์ที่ได้จากชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

## 6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

6.2 ได้ต้นแบบในการผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในหน่วยประสบการณ์อื่นๆ